

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ

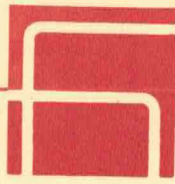
85

ՄՇԱԿՈՅԹԻ

ԱՄԻՍ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

**ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ Հայ Մշակութային Ընկերակցությունը
իր այս տարուան «Մշակույթի Ամիս 85»ը կը ձօնէ
Յակոբ Օշականի ծննդեան
100-ամեակին**

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

Համազգային Հայ Մշակութային Ընկերակցության Արեւմտեան Ամերիկայի
Երջանային Վարչութիւնը, ամէն տարի կը կազմակերպէ
«Մշակոյթի Ամիս»ը այն համոզումով, որ Հոկտեմբերին
պանծացոյի եւ մեծարոյի մեր մշակոյթի մէկ երեսը, մասնիկը
եւ կամ մշակոյթի սպասարներէն մին գնահատոյի տարիներու
իր աշխատանքին եւ անոր բերած նպաստին համար:

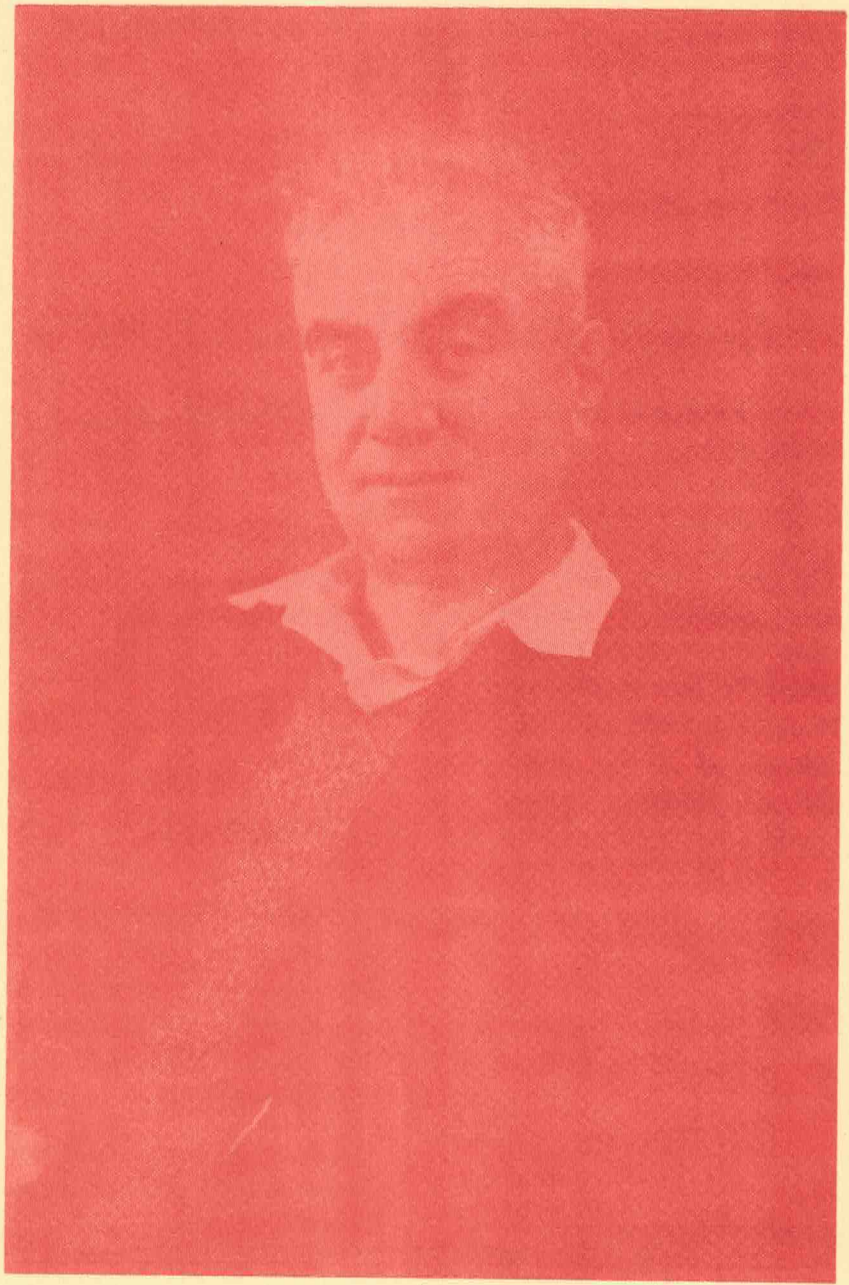
Այս տարի, այլ ձեռնարկներու կարգին, Երջանային Վարչութիւնը
ծրագրեց «Մշակոյթի Օր»ը նուիրել Յակոբ Օշականի
ծննդեան 100 ամեակին:

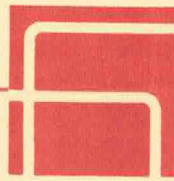
Յիշելով մշակոյթի մեր անցեալի փառքերը, գնահատելով
մեր ներկայի արժէքները, Երջանային Վարչութիւնը կը հաւատայ
կարեւոր նպաստ մը բերած ըլլալ հայապահպանման եւ
հայակերտման նուիրական գործին:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ԾՐՁԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՄՇԱԿՈՅԹԻ ԱՄԻՍ

ՇԱԲԱԹ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 5, 1985

ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄԸ 8-ԻՆ

**ՀԵՂԻՆԱԿԱՅԻՆ ՀԱՄԵՐԳ
ԱՐՄԷՆ ՄԱՆԴԱԿՈՒՆԵԱՆԻ**

«ՀԱՅ ԿԵԴՐՈՆ»
825 BROTHERHOOD WAY
ՍԱՆ ՖՐԱՆՍԻՍԿՈ

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 7 - 18, 1985

ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄԸ 6-ԷՆ 10

ՆԿԱՐՉԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ

Գործ՝ Է. ՏԷՐ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ - ՊՈՒՏԱԳԵԱՆԻ

Բացում ժամը 8-ին, «ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ՏԱՆ» ՄԷՋ
51, COMMONWEALTH AVE.
ՍԱՆ ՖՐԱՆՍԻՍԿՈ

ՄԶԱԿՈՅԹԻ ԱՄԻՍ

ՅԱԻԵՐԺԻՆ

ՀԵՏ

ԿԱՐՕ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

Հայրենի Հողն է ան եւ Մշակոյթը:

Արտերկրի մէջ զրկուած ենք Հողին ուժէն: Երկրորդը՝ Մշակոյթն է, որ իր ինքնութիւնն եւ ներգործող հանգամանքին հետ կոչուած է ըլլալ նաեւ իմանալի Հողը:

Յաւակնութիւն չկայ որ ան լրի փոխարինէ հայրենին. բայց, ա՛ն է ա՛ն է, աւանդ՝ զոր հրաշալի խորհուրդով Մաշտոց տուաւ ժողովուրդին, որ տագնապի մէջ էր նաեւ այն ատեն, 16 դարեր առաջ:

Աւանդը Գիրն էր ու Մշակոյթը, որ իր բոլոր խորհուրդներով յուսադրեց, սնոյց եւ զօրացուց ժողովուրդը, որ դիմանայ դարերուն եւ հողմերուն դէմ: Նուիրական ժառանգութիւն՝ հակադրուած երբեմնի մարդկային բիրտ ու գերազանց ուժին, իր մեծափառութեամբ քալեց յաղթական եւ երկար:

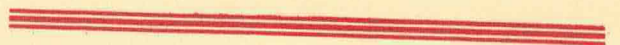
Նորագոյն ժամանակներուն սակայն, ռազմա-նակատները փոխուած, պայքարը փոխադրուած հայրենի հողէն դուրս, փոխուած է նաեւ ուժերու

հաւասարակշռութիւնը: Նոյն աւանդին ու մշակոյթին դէմ, ներկայիս կը գործեն ոչ միայն հակադիր մշակոյթները, այլեւ անոնց բնօրրան՝ տեղական հողը կամ "երկրորդ հայրենիքները" հաշուս:

Մշակոյթի ամիսը թող մեր մտածումները ուղղէ դէպի դժուարին նոր պայմանները: Վիճելի չէ որ մշակոյթը ոյժ է: Բայց այդ ոյժը՝ ժողովուրդէն է, որ պէտք է ներշնչուի. ժողովուրդն է որ պէտք է ապրի եւ ձեւաորէ գայն:

Մշակոյթի ամիսը թող առիթ ըլլայ, որ ամէն հայ նուիրական պարտականութիւն սեպէ տրուած պայմաններուն մէջ մասնակցութիւն բերելու մշակոյթի կայսրութեան տարածումին ու յաղթերթին:

Համազգային Հայ Մշակութային Ընկերակցութիւնը ոչ միայն Հոկտեմբերին, այլեւ բոլոր ամիսներուն հաւասարապէս պիտի ջանայ իր ներդրումը բերել ազնուական եւ ազօգուտ այդ ճիգին, համընթաց՝ "Յաւերժի Ճամբորդին" եւ անոր անընկճելի ոգիին. "Ես էի, որ կտակեցի իմ ազատատենչ ժողովուրդին, մկրտելով այս երկիրն ու ժողովուրդն իմ անուամբ՝ Հայկ, Հայ, Հայաստան"....:

ՅԱԿՈՒՑ ԾՇԱԿԱՆ

Յակոբ Օշական, Քիֆեճեան, ծնած է Պրուսա, 9 Դեկտեմբեր 1888, սեօլեօզցի ծնողքէ, որոնց երրորդ զաւակն է: Հինգ տարեկանին կը կորսնցնէ հայրը: Մօրը ուսերուն կը մնայ ընտանիքին ապրուստի հոգը:

Պրուսայի եւ Սեօլեօզի միջավայրերուն մէջ կ'անցնէ մանկութեան ու պատանեկութեան տարիները: Կը յաճախէ Սեօլեօզի ազգային վարժարանը, ապա՝ Պրուսայի ազգային վարժարանը:

Դասերուն մէջ կը ցուցաբերէ արտակարգ ընդունակութիւն: 1898ին, Գրիգոր Զօհրապ եւ Հրանտ Ասատուր կ'աչցելեն Պրուսայի վարժարանը ու կը հետաքրքրուին տղոց շարադրութիւններով: Զօհրապ կը քննէ Յակոբին տետրակը եւ վարժարանի տեսուչին կը յայտարարէ. «Եթէ այս շարադրութեան հեղինակը տեղ մը շղրկուի եւ բարձրագոյն կրթութիւն չտրուի իրեն, մեղքը վիզդ, գիտցած ըլլաս»:

Օշական աղքատ է. միջոցը չունի բարձրագոյն վարժարաններ յաճախելու: Միայն 1899-1902 կ'ուսանի Արմաշու դպրեվանքին մէջ, ուր կը դառնայ տեսուչ Եղիշէ Եպիսկ. Դուրեանի եւ փոխ տեսուչ Թորգոմ Վրդ. Գուշակեանի գորգորանքին առարկան:

1902ին կը լքէ դպրեվանքը եւ հետիոտն, քանի մը շաբաթ քալելով, գիւղ կը դառնայ: Կը նշանակուի Սեօլեօզի ծաղկոցի ուսուցիչ: Կը գրէ իր առաջին պատմածքը՝ «Առաջին արցունքը», որ պատճառ կ'ըլլայ «դպրոցէն արտաքսելու այդ անօթի լակտը»:

1903-1906, Սեօլեօզի 12 քմ. հեռու գտնուող Մարմանըք գիւղի դպրոցին մէջ ուսուցչութիւն կ'ընէ: 1906ին դարձեալ կը հրաւիրուի իր գիւղին դպրոցը, որ 1909ին ամբողջութեամբ իրեն կը յանձնուի:

1911ին կը հեռանայ գիւղէն եւ ուսուցչութեան կը կոչուի Մակարայի մէջ:

Ուսուցչութեան առընթեր կը գրէ ու կը հրատարակէ ստեղծագործական ու քննադատական

յօդուածներ Պոլսոյ եւ ապա նաեւ Մոսկուայի թերթերուն ու գրական հանդէսներուն մէջ:

Պալքանեան պատերազմի հետեանքով, 1912ին կը հեռանայ Մակարայէն եւ կ'անցնի Պոլիս, ուր Գատըր գիւղի վարժարանին մէջ ուսուցչութիւն կ'ընէ:

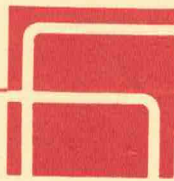
Կ'աշխատակցի Իզմիրի «Հայ Գրականութիւն» հանդէսին, Պոլսոյ «Ծանօթ» կիսամսեային, «Հայուն Տարեցոյց»ին:

1 Յունուար 1914ին, Կոստան Զարեանի, Գեղամ Բարսեղեանի, Դանիէլ Վարուժանի եւ Ահարոնի հետ, Պոլսոյ մէջ հիմը կը դնէ «Մեհեան» ամսագրին, որ կը տեւէ ընդամենը եօթը ամիս, մինչեւ 1 Յունիս 1914:

1915, Ապրիլ 25ի ձերբակալութիւններէն կը խուսափի եւ երէք տարի կ'ապրի փախստականի ողիսական մը: Ուրը անգամ կը ձերբակալուի եւ ուրը անգամն ալ կը յաջողի աներեակայելի յանդգնութեամբ փախուստ տալ: 1918ի սկիզբը, կաշառքով, գերման սպայի տարազով ծպտուած, Պուկարիա կ'անցնի, ուր կը սկսի աշխատիլ աղիւսի գործարանի մը մէջ: Կը ծանօթանայ Կարապետ Աղա Աստարճեանին, որ իր տան վերի յարկը սենեակ մը կը տրամադրէ իրեն: Քիչ ժամանակ անց, կ'ամուսնանայ Աստարճեանի դստեր՝ Արաքսիի հետ եւ մէկ տարիէն կ'ունենան իրենց անդրանիկ զաւակը՝ Անահիտ: Հետագային պիտի բախտատրուին եւս երկու զաւակներով:

1919ին կը վերադառնայ Պոլիս եւ կ'աւանդէ հայ գրականութիւնը բոլոր երկրորդական վարժարաններու մէջ, միաժամանակ մասնակցելով գրական շարժումներուն:

Քեմալական շարժումներու հետեանքով, 1922 Հոկտեմբերին, ընտանեօք կ'անցնի Ֆիլիպէ, Պուկարիա: 1924ին՝ Գահիրէ, Եգիպտոս: 1926ին՝ Կիպրոս, 1934ին՝ Երուսաղէմ, Թորգոմ արքեպիսկոպոս Գուշակեանի հրաւերով եւ Ժառանգաւորաց վարժարանին մէջ կը դասաւանդէ գրականութիւն, մինչեւ մահը՝ 17 Փետրուար 1948ին, Հալէպի մէջ, սրտի կաթուածի հետեանքով:

ԿԻՐԱԿԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 6, 1985

ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄԸ 7-ԻՆ

ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՕՐՈՒԱՆ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Նուիրուած՝

ՅԱԿՈՒՐ ՕՇԱԿԱՆԻ 100-ԱՄԵԱԿԻՆ

Բանախօս՝

ՎԱՀԷ ՕՇԱԿԱՆ

Նիւթ՝ ՅԱԿՈՒՐ ՕՇԱԿԱՆԻ ՏԵՂԸ ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

ԿԼԷՆՏԷՅԼ ՀԱՅ ՍՔՈՒԼԻ ԹԱՏԵՐԱՍՐԱՀ

1440 East Broadway, Glendale

ՅԱՅՏԱԳԻՐ

ԲԱՅՄԱՆ ԽՕՍՔ

ԿԱՐՕ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ԱՍՄՈՒՆՔ

ԼԱԼԱ ԴԱՇԶԻ

«Հող Հայրենի» - ՍԻԼՎԱ ԿԱՊՈՒՏԻԿԵԱՆ

«Դիմականանդէսի Գլխաւորը» - ՊԱՐՈՅՐ ՍԵՒԱԿ

ՄԵՆԵՐԳ

ՀԵՂԻՆԷ ՀԱՐՊՈՅԵԱՆ

Դաշնակի Ընկերակցութեամբ՝

ՆՈՐԱ ՌՈՒՄԵԱՆԻ

«Պահնկօ» - ԲԱՐՍԵՂ ԿԱՆԱԶԵԱՆ

«Իմ Երգը» - ԱԼԵՄՇԱՀ

«Աղջիկ» - ՏՕԼՈՒՍԵԱՆԵԱՆ

ՋՈՒԹԱԿ

ԱՐՄԷՆ ԱՆԱՍԵԱՆ

Դաշնակի Ընկերակցութեամբ՝

ԼՈՒՍԻՆԷ ՔԷԹԷՆՃԵԱՆԻ

«Nocturne» - E. BAGHDASARIAN

«Symphonie Espagnole» - LALO

«Elegy» - A. SHAMSHIAN

«Syncopations» - F. Kreisler

ԸՆԹԵՐՑՈՒՄ

ԵՐՈՒԱՆԴԻ ԳՈՉՈՒՆԵԱՆ

(Հատուած) - Յ. ՕՇԱԿԱՆ

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՀԷ ՕՇԱԿԱՆ

ՄԶԱԿՈՅԹԻ ԱՄԻՍ

ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Օջական իր մուտքը ըրած է Արեմտասիայ գրականության մէջ Յակոբ Յովհաննէսեան անունով 1902-ին (*Արեւելք օրաթերթ*) *Առաջին արցունքը* պատմութեամբ: Մինչև 1920 զրած է Յակոբ Քիւֆէճեան ստորագրութեամբ: Այդ թուականէն առից կը ստորագրէ Յ. Օջական: Ծածկանուն չէ գործածած:

Իրմէն լոյս տեսած հատորներ

- ա) **ԽՈՆԱՐՀՆԵՐԸ** (1921, Պոլիս, 1958 Պէյրութ)
- բ) **ԽՈՐՀՈՒՐԳՆԵՐՈՒ ՄԵՀԷԱՆԸ** (1922, Պոլիս)
- գ) **ԵՐԲ ՊԱՏԱՆԻ ԵՆ** (1925, Պոլիս)
- դ) **ՄՆԱՑՈՐԳԱՑ** (ԱՐԳԱՆԴԻ ԾԱՄԲՈՎ եւ ԱՐԻՒՆԻ ԾԱՄԲՈՎ) երեք մեծադիր հատորներով (1931-34, Գաֆիթէ)
- ե) **ՍՏԵՓԱՆՈՍ ՍԻՆԵՑԻ** (1938, Բարիզ)
- զ) **ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ** (1942 եւ 1966 Երուսաղէմ)
- է) **ԵՐԲ ՄԵՌՆԻԼ ԳԻՏԵՆՔ** (1944, Երուսաղէմ)
- ը) **ՀԱՄԱՊԱՏԿԵՐ ԱՐԵՒՄՏԱՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ** (Ա.-էն Ե հատորները, 1945-էն 1956, Երուսաղէմ, Զ. հատորը 1968, Պէյրութ)
- թ) **ՍՓԻՌՈՔԸ ԵՒ ԻՐԱՒ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆԸ** (1945, Երուսաղէմ):
- ժ) **ԵՐԿԵՐ** (ԾԱԿ ՊՏՈՒԿԸ, ՀԱԺԻ ՄՈՒՐԱՏ, ՀԱԺԻ ԱՊՏՈՒԼԼԱՀ, 1973, Պէյրութ)

ՅԱՆԿ ԻՐ ՏՊԵԱԼ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՀԱՏՈՐՆԵՐՈՒՆ Վիպական

ա) **ԽՈՆԱՐՀՆԵՐԸ** (*Առաջին արցունքը*, Արեւելք, 1902), *Պատահին անէծքը*, (Ազդակ 1909, ԳԵՂՋՈՒԿ ստորագրութեամբ): *Տոպիճը*, *Տոգասնը*, *Մատմազէլ Եւա*, *Պաղտո* (Ազատամարտ, Յատկութի մէջ, 1910-էն առից), *Հօրքոր Վարդան* (Հայ Գրականութիւն, 1913, Իզմիր), *Համբոյրի մը պատմութիւնը* (Մեհեան, 1914), *Աղբարիկ* (Հայրենի Տարեցոյց, 1913), *Թիրքմէնին աղջիկը* (Ծանթ, 1912), *Երկինքէն ինկող կնիկը* (հայ գրականութիւն), *Համարը* (նաասարդ տարեգիրք, 1914), *Խենթ Սողմէն*, *Մաղաք*, *Վաթմանը* (Ոստան, 1921, Պոլիս), *Շահպազը* (Հայրենիք 1924, Պոսթն):

բ) **ԵՐԲ ՊԱՏԱՆԻ ԵՆ** (որուն մէջ մուտք ունի ուրիշ շարքէ մը — *Երբ պզտիկ եմ* — կտոր մը: *Երբ պզտիկ եմ* շարքը՝ ճակատամարտ (1921, Պոլիս), Յուսաբեր (1925, Գաֆիթէ), Արեւ (1925 Գաֆիթէ) թերթերուն մէջ):

- գ) **ԾԱԿ-ՊՏՈՒԿԸ** (Հայրենիք հանդէս 1928-29)
- դ) **ՀԱԺԻ ՄՈՒՐԱՏ** (նոյն հանդէսին մէջ)
- է) **ՀԱԺԻ ԱՊՏՈՒԼԼԱ** (նոյն հանդէսին մէջ)

- զ) **ՄՆԱՑՈՐԳԱՑ** (*Յուսաբեր*, 1931-34-, Գաֆիթէ)
  - է) **ՍԻՒԼԷՅՄԱՆ ԷՏԷՆՏԻ** որուն կէտը լոյս է տեսնուող *Նոր Գիր Հանդէսին* մէջ Ամերիկա: Ամբողջութեամբ՝ Յուսաբեր օրաթերթի մէջ 1940:
- Այս երեք վէպերը հասարակաց վերնագիր ունին ՀԱՐԻՒՐ ՄԷԿ ՏԱՐՈՒԱՆ:

- ը) **ՄԱԹԻՔ ՄԵԼԻՔԻՍԱՆԵԱՆՑ** (անտիպ)
- թ) **ՍԱՀԱԿ ՊԱՐԳԵՒԵԱՆ** (անտիպ)
- ժ) **ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՅԱՂՔԵՐԳՈՒԹԻՒՆ** (*ճակատամարտ*, 1920-22):

Թատերական

- ա) **ԱԻԲԱԿՆԵՐՈՒ ՎՐԱՑ** (անտիպ, կորսուած)
- բ) **ԲԱՐԲԱՐԱՐ** (անտիպ, կորսուած)
- գ) **ՓԱՌՔ ԱՍՏՈՒԾՈՑ** (անտիպ, կորսուած)
- դ) **ՆՈՐ ՊՍԱԿԸ** (անտիպ)
- է) **ԿՆՔԱՀԱՅՐԸ** (անտիպ)
- զ) **ԱՔԼՈՐԱՄԱՐՏ** (ԱՆՏԻՊ)
- ը) **ՍԱՍՈՒՆՑԻ ԳԱԻԹ** (անտիպ)
- թ) **ՔԱՌՍՈՒՆ ՏԱՐԻ ՎԵՐՋ** (անտիպ)
- ժ) **ՍՏԵՓԱՆՈՍ ՍԻՆԵՑԻ** (սպուած 1938, Բարիզ)
- ժա) **ԵՐԿԻՆՔԻ ԾԱՄԲՈՎ** (սպուած Հայրենիքի մէջ, 1936)
- ժբ) **ԱՔԻԼԷՍԻ ԿՐՈՒՆԿԸ** (անտիպ)
- ժգ) **ԱԻԵԼԻ ԱՆԳԻՆ** (անտիպ)
- ժդ) **ՈՍԿԻ ՈՒՌՆԱԿԸ, ԱՍՏՈՒԱԾ ԿԻՋՆԷ, ԱՆ ՈՐ ԿՈՒԳԱՑ** միարար խաղեր (անտիպ)
- ժե) **ԵՐԲ ՄԵՌՆԻԼ ԳԻՏԵՆՔ** (սպուած 1944, Երուսաղէմ):

Տպատրաստուած էջեր

որոնք ապրումի, դատումի խառնուրդներ են, լոյս տեսնող գանազան վերնագիրներու ներքեւ: Կուտանք վերնագիրները

- ա) **ՍԵՐՄԱՆԱՑԱՆ** (Արեւ, Սիոն)
- բ) **ԱՆԳՂԻՆ ԿՏՈՒՑԻՆ ՏԱԿ** (Յուսաբեր)
- գ) **ՄԱՑՐԻՆԵՐՈՒ ՇՈՒՔԻՆ** (Հայրենիք)
- դ) **ԵՐԲ ՀԻՆԵՐԸ ԿԸ ԿԱՐԳԱՆՔ** (Սիոն, Կեանք եւ Արուեստ)
- է) **ՀԻՆԷՆ ՈՒ ՆՈՐԷՆ** (ճակատամարտ, Ոստան)
- զ) **ՎԿԱՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ** (Սիոն, Զուարթնոց)
- ը) **ԵՍ ԻՆՏԻ** (Հայրենիք, Կոչնակ)
- թ) **ՄՈՒՑՈՒԱԾ ԲԱՆԵՐ** (Սիոն, Նոր Գիր)
- ժ) **ԿԵԱՆՔԻՆ ՀԵՏ** (Սիոն)

Քննադատական

Օջական մեր Հանդէսներուն, Օրաթերթերուն մէջ օրում գրական հարցերուն, դէմքերուն, գիրքերուն շուրջ ստորագրած է բազմաթի գրութիւններ: Ահա քանի մը հիմնական վերնագիրներ՝ Մեր բանաստեղծները, Մեր վիպասանները, Գիրքերու եզրին:

Գրականութեան Պատմութիւն

- ա) ԳԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ մեր հին մատենագիրներուն վրայ (անտիպ)
- բ) ԳԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Արեւելահայ Գրականութեան յատկանշական դէմքերուն վրայ (անտիպ)
- գ) ԴԷՄՔԵՐ, առձեռն Արեւմտահայ Գրականութեան պատմութեան (անտիպ)
- դ) ԶՈՒԳԱԿՇԻՌ ԱՐԵՒՄՏԱՀԱՅ ԵՒ ԱՐԵՒԵԼԱՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆՑ (անտիպ):
- ե) ՀԱՄԱՊԱՏԿԵՐ ԱՐԵՒՄՏԱՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ, տառնէն աւելի մեծադիր հատորներով: Առաջին հինգը լոյս տեսած 1945-էն 1956, Երուսաղէմ իսկ վեցերորդը 1968, Պէյրութ

Փորձեր

- ԵՐԵՄԻԱ ՉԷԼԷՊԻ (Սիոն)
- ՎԿԱՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ (անտիպ)
- ՍՓԻՌՔԸ ԵՒ ԻՐԱՒ ԲԱՆԱՍՏԵՂՄՈՒԹԻՒՆԸ (1945, Երուսաղէմ)
- ԱՊՈՒԼ ԱԼԱ (անտիպ):

— Համապատկեր Արեւմտահայ Գրականութեան, հտ. 1, 1945, հտ. 2, 1953, հտ.3, 1954, հտ. 4, 1956, հտ. 5, 1952 - բոլորը լոյս տեսած Սր. Յակոբայ Վանքէն, Երուսաղէմ: Հատոր 6, 1968, Համազգային Տպարանէն, Պէյրութ, հատորներ 7, 1979, հտ. 8 եւ հտ. 9, 1980, հտ. 10, 1982 - բոլորը Կիլիկիոյ կաթողիկոսարանի Տպարան, Անթիլիաս, 1973:

— Երկեր, Սովետական Գրող, Երևան, 1979:

ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Օջական իր մուտքը ըրած է Արեմտախաղ գրականության մեջ Յակոբ Յովհաննէսեան անունով 1902-ին (Արեւելք օրաթերթ) Առաջին արցունքը պատմումըով: Մինչև 1920 զրած է Յակոբ Քիֆեճեան ստորագրութեամբ: Այդ թուականէն առից կը ստորագրէ Յ. Օջական: Ծածկանուն չէ գործածած:

Իրմէն լոյս տեսած հատորներ

- ա) ԽՈՆԱՐՀՆԵՐԸ (1921, Պոլիս, 1958 Պէյրութ)
- բ) ԽՈՐՀՈՒՐԳՆԵՐՈՒ ՄԵՀԵԱՆԸ (1922, Պոլիս)
- գ) ԵՐԲ ՊԱՏԱՆԻ ԵՆ (1925, Պոլիս)
- դ) ՄՆԱՑՈՐԳԱՑ (ԱՐԳԱՆԴԻ ԾԱՄԲՈՎ ԵՒ ԱՐԻՒՆԻ ԾԱՄԲՈՎ) երեք մեծադիր հատորներով (1931-34, Գահիրէ)
- ե) ՍՏԵՓԱՆՈՍ ՍԻՒՆԵՑԻ (1938, Բարիզ)
- զ) ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ (1942 եւ 1966 Երուսաղէմ)
- է) ԵՐԲ ՄԵՌՆԻԼ ԳԻՏԵՆՔ (1944, Երուսաղէմ)
- ը) ՀԱՄԱՊԱՏԿԵՐ ԱՐԵՒՄՏԱՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ (Ա.-էն Ե հատորները, 1945-էն 1956, Երուսաղէմ, Զ. հատորը 1968, Պէյրութ)
- թ) ՍՓՈՒՌՔԸ ԵՒ ԻՐԱՒ ԲԱՆԱՍՏԵՂՇՈՒԹԻՒՆԸ (1945, Երուսաղէմ):
- ժ) ԵՐԿԵՐ (ԵԱԿ ՊՏՈՒԿԸ, ՀԱԾԻ ՄՈՒՐԱՏ, ՀԱԾԻ ԱՊՏՈՒԼԼԱ, 1973, Պէյրութ)

ՅԱՆԿ ԻՐ ՏՊԵԱԼ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՀԱՏՈՐՆԵՐՈՒՆ Վիպական

ա) ԽՈՆԱՐՀՆԵՐԸ (Առաջին արցունքը, Արեւելք, 1902), Պառախն անէծքը, (Ազգակ 1909, ԳԵՂՋՈՒԿ ստորագրութեամբ): Տոպիճը, Տոգսանը, Մատմազէլ Եւա, Պաղտո (Ազատամարտ, Յանդուածի մէջ, 1910-էն առից), Հօրքուր Վարդան (Հայ Գրականութիւն, 1913, Իզմիր), Համբարի մը պատմութիւնը (Մեհեան, 1914), Աղբարիկ (Հայրենի Տարեցոյց, 1913), Թիւրքմէնին աղջիկը (Ծանթ, 1912), Երկինքէն ինկող կնիկը (հայ գրականութիւն), Համարը (նախաարդ տարեգիրք, 1914), Խենթ Սողմէն, Մաղաք, Վաթմանը (Ոստան, 1921, Պոլիս), Ծահպազը (Հայրենիք 1924, Պոսթն):

բ) ԵՐԲ ՊԱՏԱՆԻ ԵՆ (որուն մէջ մուտք ունի ուրիշ շարք մը — Երբ պզտիկ եմ — կտոր մը: Երբ պզտիկ եմ շարք՝ նախաամարտ (1921, Պոլիս), Յուսաբեր (1925, Գահիրէ), Արեւ (1925 Գահիրէ) թերթերուն մէջ):

- գ) ԾԱԿ-ՊՏՈՒԿԸ (Հայրենիք հանդէս 1928-29)
- դ) ՀԱԾԻ ՄՈՒՐԱՏ (նոյն հանդէսին մէջ)
- ե) ՀԱԾԻ ԱՊՏՈՒԼԼԱ (նոյն հանդէսին մէջ)

- զ) ՄՆԱՑՈՐԳԱՑ (Յուսաբեր, 1931-34-, Գահիրէ)
- է) ՍԻՒԼԷՅՄԱՆ ԷՃԷՆՏԻ որուն կէտը լոյս է տեսած Նոր Գիր Հանդէսին մէջ Ամերիկա: Ամբողջութեամբ՝ Յուսաբեր Օրաթերթի մէջ 1940:
Այս երեք վէպերը հասարակաց վերնագիր ունին ՀԱՐԻՒՐ ՄԵԿ ՏԱՐՈՒԱՆ:

- ը) ՄԱԹԻՔ ՄԵԼԻՔՍԱՆԵԱՆՑ (անտիպ)
- թ) ՍԱՀԱԿ ՊԱՐԳԵՒԵԱՆ (անտիպ)
- ժ) ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՅԱՂԹԵՐԳՈՒԹԻՒՆ (նախաամարտ, 1920-22):

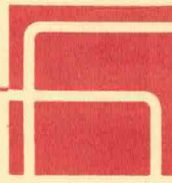
Թատերական

- ա) ԱԻԵՐԱԿՆԵՐՈՒ ՎՐԱՑ (անտիպ, կորսուած)
- բ) ԲԱՐԵՐԱՐԸ (անտիպ, կորսուած)
- գ) ՓԱՌՔ ԱՍՏՈՒԾՈՑ (անտիպ, կորսուած)
- դ) ՆՈՐ ՊՍԱԿԸ (անտիպ)
- ե) ԿՆՔԱՀԱՅՐԸ (անտիպ)
- զ) ԱՔԼՈՐԱՄԱՐՏ (ԱՆՏԻՊ)
- է) ՍԱՍՈՒՆՑԻ ԳԱԻԹ (անտիպ)
- ը) ՔԱՌՍՈՒՆ ՏԱՐԻ ՎԵՐՋ (անտիպ)
- թ) ՍՏԵՓԱՆՈՍ ՍԻՒՆԵՑԻ (տպուած 1938, Բարիզ)
- ժ) ՄԻՆՉԵՒ ՈՒՐ (տպուած Հայրենիքի մէջ, 1936)
- ժա) ԵՐԿԻՆՔԻ ԾԱՄԲՈՎ (տպուած Հայրենիքի մէջ, 1936)
- ժբ) ԱՔԵԼԼԷՍԻ ԿՐՈՒՆԿԸ (անտիպ)
- ժգ) ԱԻԵԼԻ ԱՆԴԻՆ (անտիպ)
- ժդ) ՈՍԿԻ ՈՒՌՆԱԿԸ, ԱՍՏՈՒԱՇ ԿԻՋՆԷ, ԱՆ ՈՐ ԿՈՒԳԱՑ միարար խաղեր (անտիպ)
- ժե) ԵՐԲ ՄԵՌՆԻԼ ԳԻՏԵՆՔ (տպուած 1944, Երուսաղէմ):

Տպատրագաշտ էջեր

որոնք ապրումի, դատումի խառնորդներ են, լոյս տեսած զանազան վերնագիրներու ներքե: Կուտանք վերնագիրները

- ա) ՍԵՐՄԱՆԱՑԱՆ (Արեւ, Սիոն)
- բ) ԱՆԳՂԻՆ ԿՏՈՒՑԻՆ ՏԱԿ (Յուսաբեր)
- գ) ՄԱՅՐԻՆԵՐՈՒ ԾՈՒՔԻՆ (Հայրենիք)
- դ) ԵՐԲ ՀԻՆԵՐԸ ԿԸ ԿԱՐԳԱՆՔ (Սիոն, Կեանք եւ Արուեստ)
- ե) ՀԻՆԷՆ ՈՒ ՆՈՐԷՆ (նախաամարտ, Ոստան)
- զ) ՎԿԱՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ (Սիոն, Զուարթնոց)
- է) ԵՍ ԻՆՍԻ (Հայրենիք, Կոչնակ)
- ը) ՄՈՒՑՈՒԱՇ ԲԱՆԵՐ (Սիոն, Նոր Գիր)
- թ) ԿԵԱՆՔԻՆ ՀԵՏ (Սիոն)

ԵՐԵՎԱՆԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 8, 1985

ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄԸ 8ԻՆ

**« ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ »**

Γραμματῆου՝ ՓՐՕՖ. ԽԱՉԻԿ ԹԷՕԼԷՕԼԵԱՆ

ՀԱՅ ԿԵԴՐՈՆ
108 N. BRAND BLVD., GLENDALE

ԱՇԱԿՈՅԹԻ ԱՄԻՍ

ՎԵՐՋԻՆ ԴԱՍԸ

ՊՕՂՈՍ ՍՆԱՊԵԱՆ

...Քարացած մնացած էինք, երբ պահ մը ետք, նորէն սկսաւ խօսիլ, այս անգամ, հայ ըլլալու դժբախտութեան շորջ: Փոխուեցաւ քիչ մը: Փոխեց դէմքը ու վերստին ծնելու հարց մը բացաւ: Այսպէս էր միշտ: Իր ուսուցչութիւնն ալ գրականութեան կը մտնէր: Երբեմն կը շեղէր նիւթէն: Կը յորդէր:

— Վռամ, — ըսաւ Օշական, — մահէդ ետք, ու վերստին կեանքին գալու պարագային, եթէ Աստուած քեզի հարց տայ, թէ ո՞ր ազգին անունով կ'ուզես ծնիլ, ի՞նչ կը խորհիս, որ ըսես:

— Ամերիկացի՛, Պարոն Օշական, — ըսաւ Վռամ, շփոթի մատնուած:

— Նստէ՛, — զայրացկոտ գոչեց Օշական: — Ծարադրութիւններէդ գիտեմ, որ դուն ո՛չ ծնիլ գիտես, եւ ոչ ալ ծնունդ տալ: Ե՛րբ ազգ եղան ամերիկացիները:

— Դո՛ւն ըսէ նայինք, Կիլպէնկ, — դարձաւ ուրիշի մը խնդալով: Խնդացիներ նաեւ մենք: Պիտակ մըն էր Կիլպէնկը: Ուղղագրական սխալներուն մէջ մեծահարուստ մըն էր ենթական եւ այդ իսկ պատճառով, Օշականին կողմէ տիտղոսուած էր հարստութեան այդ գերագոյն արժեչափով: Կիլպէնկը բան չըսաւ: Մարդ բան ալ չէր սպասեր իրմէ: Ինքն ալ կը խնդար: Անցաւ կարգը:

— Դո՛ւն ինչ կ'ուզես ծնիլ, մեծատաղանդ Ջաւէն, — խօսք ուղղեց Օշական երկարահասակ ու նիհար տղու մը:

— Գերմանացի՛, Պարոն, Նիցշէն կ'ըսէ, որ...

— Սասկի՛ս, — ընդմիջեց Օշական, — Նիցշէն ուրտեղէ՞ն մէջ բերիր: Ուրիշ մարդ չգտա՞ր: Օտարա՛մո՛լ:

Ջաւէն օտար դպրոցէ կու գար եւ չափազանց ծոյլ էր շարադրութեան դասին մէջ: Ասիկա պատճառ մըն էր, որ Օշական բնաւ հաշտ աչքով չնայէր իրեն:

— Իսկ դո՛ւն, — դարձաւ անմիջապէս Լեոնին:

— Ես ռուս կ'ուզեմ ծնիլ:

— Ռո՛ւս, — գոռաց Օշական, — դէմքը ծամաճոռելով, — չե՛ս ամչնար: Այդ քու ռուսերդ մեր հայրենիքի սահմաններուն վրայ ու սահմաններուն համար դեռ իրենց շնական սակարկութիւնները չեն վերջացուցած: Յիմա՛ր: Նստէ՛, աչքս չտեսնէ քեզ:

— Դո՛ւն ըսէ նայինք, Խոսրով, դո՛ւն որ ազգին անունով կ'ուզես ծնիլ, — խորունկ ու գուրգուրանքով զեղուն ձայնով մը յառեց Օշական վտիտ տղու մը, որ դասարանի վերջին անկիւնը նստած՝ կը մտածէր ու տխուր էր: Հարցումէն ետք Խոսրով սեւեռեց աչքը Օշականին ու կեցաւ: Դիրին պատասխանող տղայ չէր Խոսրով: Քիչ բան կը հաւանէր արդէն ու կը մերժէր բազմաթիւ ճշմարտութիւններ: Ակնկառոյց իրեն կը սպասէինք: Հեղ մը մեր վրայ ալ պտտցուց աչքը ու ծանր ու վճռական շեշտով մը գոչեց վերջապէս.

— Պարո՛ն, ես բնա՛ւ ծնիլ չեմ ուզեր:

Օշական գլուխը կ'օրօրէր, մինչ մենք, շփոթի մատնուած՝ մեկնութիւն մը կը սպասէինք իրմէ: Չխօսեցաւ սակայն իրաքանչիւրին բան մը կը գտնէր ըսելիք կ'ընէր կարճ եւ արագ հաստատում մը, մինչ Խոսրովին փափաքէն ետք, նուաճուած՝ կը մտածէր: Նորէն տխրեցաւ, նորէն լեցուեցան աչքերը ու պահ մը ետք միայն, յուզումնահար եղանակով մը ըսաւ.

— Չեմ միջամտեր, միայն թէ՛ չմոռնաս այդ մասին շարադրութիւն մը գրել ինձի:

Զարտուղի տղայ մըն էր Խոսրով, տառապած ու ըմբոստ: Օշականի փայփայած վերջին յոյսն էր ան, ու շատերուն՝ թշնամին: Մարդիկ կը փափաքէին զինք սիրել, բայց ինք չէր լրացներ անոնց պայմանները: Դժուարահաճ էր շատ, ու անվերապահ՝ իր մտածումներուն մէջ: Վարդապետներուն եւ ուսուցիչներուն հետ ունեցած խնդիրներուն ու կոնիւնտրուն համար շաբաթը անգամ մը տեսչարան կը կանչուէր: Կը սպառնային իրեն: Կը վերադառնար, բայց բնաւ չէր փոխեր իր դիրքը: Ձէր վախճար «մաքրագործուելէն»: Դժգոհ էր ու կ'արտայայտուէր:

Ժամը անցած էր, պաղը անլի սաստկացած, մինչ դասարանին մէջ տխուր ու հագուադէպ մթնոլորտ մը կը տիրէր: Կը նայէինք իրարու հետաքրքրութեամբ ու պահանջկոտութեամբ: Ջախն անհանգիստ շարժումներ կ'ընէր, կը ճառագայթէին աչքերը: Արտայայտուեցաւ.

— Պարո՛ն, դո՛ւք որ ազգին անունով պիտի ուզէիք ծնիլ, — ըսաւ վրէժխնդիր եղանակով մը:

Օշական անլի մօտեցաւ մեզի, դրաւ ձեռքերը դարակին եւ այսպէս սկսաւ.

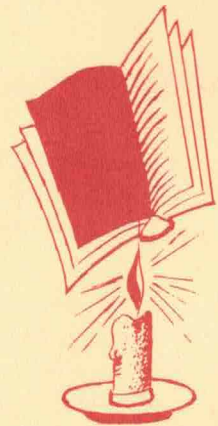
— Խոսրովին ըսածը ե՛ս պէտք է ըսէի, անո՛ր համար, որ մեռնելով ազատած պիտի ըլլայի կեանքի տաղտուկէն, եւ երկրորդ՝ ինծի այնպէս կը թուի, թէ այս աշխարհէն դուրս ուրիշ որեւէ տեղ, անլի լաւ ու հանգիստ պիտի ըլլամ:

Խօսեցաւ իր գրկանքներէն, կրած ողբերգութիւններէ, անարդարութիւններէն: Մնած էր ու իրեն բաժին ինկած կաթով ուրիշ նորածին մը դիեցուած: Առաջին այս դժբախտութիւններէն ետք, իր ամբողջ պատանութեան շրջանին մնացած էր անտէր, ու երիտասարդութեան՝ հալածուած էր թուրքերէն: Այնուհետեւ նահատակ իր ընկերներուն ու ժողովորդին արիւնոտ տեսիլքը պտըտցուցած էր ամէն տեղ ու բնաւ չէր խնդացած կեանքին մէջ: Անըմբռնելի ողբերգութեան միւս երեսն էր սակայն:

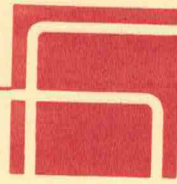
Հալածուած էր նաեւ իր ժողովորդէն: Իր խալութեան վերջին արարին մենք եւս ականատեղած էինք: Ա՛յդ ալ յիշեց: Ուրացած էին արժէքը, իր վաստակը, արուեստը: Գտնուած էր բախտախնդիրներ, որոնք հայրենիքի դաւաճան յորջորջած էին զինք: Օշական պատմեց սբոլորը արագ ու դառն շեշտով մը եւ անելցուց.

— Այսքան ցաւերէ, հալածանքներէ ու անարդարակումներ կրելէ ետք, եթէ Աստուած ինծի հատաչ, թէ ո՞ր ազգին անունով կ'ուզես ծնիլ, ամբողջ կարօտս, սէրս, կի՛րքս ձայնիս մէջ խտացած պիտի պոռամ:

— Ջիս նորէն հայ ստեղծէ, Պապա՛մ:

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 10, 1985

ԵՐԵՎՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ ՑԻՆ

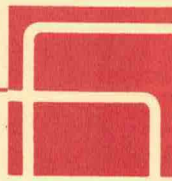
«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՖԻԼՄԱՐՈՒԵՍ»

(Ակնարկ մը Հայաստանի եւ Սփիւոքի հայկական փիլմարուեստին
եւ անոր որդեգրած ուղեգիծին վրայ)

Γραμματосу' ՎԱՀԷ ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

«ՏԻԳՐԱՆԵԱՆ» ՍՐԱՀ
5300 WHITE OAK AVENUE, ENCINO

ԱՇԱԿՈՅԹԻ ԱՄԻՍ

ՈՒՐԲԱԹ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 11, 1985

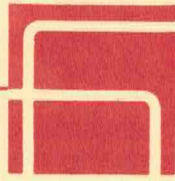
ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄԸ 81Ն

**«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՐԱՐՈՒԵՍ
ԵՒ
ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ»**

Դասախոս՝ ԺՈՐԱ ՄԱԳԱՐԵԱՆ

«ԹՈՒՄԱՆՃԵԱՆ» ՍՐԱՀ
900 W. LINCOLN AVE., MONTEBELLO

ԱՇԱԿՈՅԹԻ ԱՄԻՍ

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 17, 1985

ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄԸ 8ԻՆ

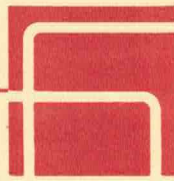
«ՀԱՅ ԿՆՈՋ ԴԵՐԸ ՍՓԻՒՌԻ ՄԷՋ»

ԼՈՒՍԻԿ ՄԵԼԻՔԵԱՆ (Նիւ Եօրթէն)

(Արձակագիր)

«ԱԲԳԱՐԵԱՆ ՍՐԱՀ»
1200 E. CARLTON DRIVE, GLENDALE

ՄԶԱԿՈՅԹԻ ԱՄԻՍ

ՈՒՐԲԱԹ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 18, 1985

ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄԸ 8ԻՆ

**«ԿՈՄԻՏԱՍԻ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾԱԿԱՆ
ՄԻՏՔԸ**

Նաև՝ ԲԱՐՍԵՂ ԿԱՆԱԶԵԱՆ»

Դասախօս՝ ՏՕՔԹ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՍԱԼԻՊԵԱՆ

Սահիկներու Ցուցադրութիւն
եւ Գեղարուեստական Յայտագիր

«ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ» ՍՐԱՀ
1615 N. ALEXANDRIA AVENUE, HOLLYWOOD

ՄԶԱԿՈՅԹԻ ԱՄԻՍ

**ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ
ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԵՐԶԱՆ**

ԵՐԶԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Օճնիկ Քէշիշեան.-Ատենապետ
Կարո Պետրոսեան.-Փոխ-ատենապետ
Նշան Յովսէփեան.-Քարտուղար
Անահիտ Մարգարեան.-Աճիւնեան.-Ատենադպրոցի
Ոսկան Ծիւնեան.-Փոխ-ատենադպիր
Լեւոն Գասպարեան.-Գանձապահ
Ռուբինա Բագրատունի.-Գոյքապահ
Սրբունի Մարեան.-Խորհրդական (Ֆրեզնո)
Վահէ Օշական.-Խորհրդական (Սան Ֆրանսիսքո)

Կեդրոնական Վարչութեան ներկայացուցիչ՝
ԲԱՐԳԷՆ ՍԱՍՈՒՆԻ

**ՀՈՎԻՏԻ ՄԱՍՆԱԾԻՒՂԻ
ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ**

Սեդա Գօփուշեան.-Ատենապետուհի
Ժորա Սարեան.-Փոխ-ատենապետ
Վարդի Եաղեան.-Ատենադպրոցի
Վանուհի Մարդոյեան.-Հաշուապահ
Ասողիկ Մանուչերեան.-Գանձապահ
Էմմա Ռաքէլեան.-Գանձապահ
Թագուշ Նազարեան.-Խորհրդական
Սիրուշ Սարաճեան.- »
Գառնիկ Գազանճեան.- »
Կարօ Գալանթարեան.- »
Արփիար Ծանոյեան.- »

**ԼՈՍ ԱՆՃԵԼՐՍ ՄԱՍՆԱԾԻՒՂԻ
ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ**

Ծօրն Արէլեան.-Ատենապետ
Սարգիս Գարբիճեան.-Փոխ-ատենապետ
Նորա Սողոմոնեան.-Ատենադպրոցի
Վարդգէս Անիւեան.-Գանձապահ
Կարօ Գամարեան.-Հաշուապահ
Վահագն Տէմիրճեան.-Խորհրդական
Լեւոն Պապաչեան.- »
Արփի Միհրանեան.- »
Արփի Տէմիրճեան.- »

Միատրներ՝

- Անի Պարախումբ, ղեկավար Եղիա Հաշոյեան
Սրիզի Բարսեղեան - Գարբիճեան
- Գուսան Երգչախումբ, ղեկավար՝ Արա Մանաչ

**ԿԼԷՆՏԷՅԼԻ ՄԱՍՆԱԾԻՒՂԻ
ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ**

Նահապետ Մելքոնեան.-Ատենապետ
Խաչիկ Տէր Մկրտիչեան.-Փոխ-ատենապետ
Ծաղիկ Զարգարեան.-Գանձապահ
Պօղոս Մելքոնեան.-Ատենադպիր
Հրաչ Մուրատեան.-Գոյքապահ
Արմինէ Ուզունեան.-Խորհրդական
Նուէր Գասարճեան.- »

Միատրներ՝

- Պարոնեան Թատերախումբ
ղեկավար՝ Վահագն Սափուլեան
- Անուշ Երգչախումբ,
ղեկավար՝ Հովիկ Գասպարեան

**ՄՈՆԹԵՊԵԼԼՈՑԻ ՄԱՍՆԱՃԻՂԻ
ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ**

Անդրանիկ Գասպարեան.-Ատենապետ
Յակոբ Պաշմաքեան.-Փոխ-ատենապետ
Հեղինէ Հարպոյեան.-Ատենադպրոցի
Արա Հարպոյեան.-Գանձապահ
Ճիլիպ Փիլոսեան.-Խորհրդական
Վիլեան Քէշիշեան.- »
Լուսին Գալստեան.- »

միատրներ՝

Պարախումբ — Փորա Մագարեան

**ՃԻԵԶՆՈՑԻ ՄԱՍՆԱՃԻՂԻ
ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ**

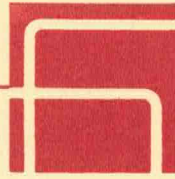
Մհեր Շխրրոմեան.-Ատենապետ
Գրիգոր Գոհոյեան.-Ատենադպիր
Երուանդ Չատրճեան.-Գանձապահ
Աստղիկ Ճեպեան.-Խորհրդական
Կարօ Ասատուրեան.- »
Հրաչ Յովսէփեան.- »
Յակոբ Գրիգոյեան.- »

**ՓԱՍՏՏԻՆԱՑԻ ՄԱՍՆԱՃԻՂԻ
ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ**

Իսկունի Խաչերեան.-Ատենապետուհի
Սիրան Գուշեան.-Ատենադպրոցի
Զօհրապ Թաթիկեան.-Փոխ-ատենապետ
Աղանի Աճիսեան.- գանձապահ - հաշուապահ
Յովիկ Չալոթրոսեան.-Խորհրդական
Միսաք Գալսերեան.- »

**ՍԱՆ ՃԻԱՆՍԻՍՔՕ ՄԱՍՆԱՃԻՂԻ
ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ**

Նազարէր Պիտանեան.-Ատենապետ
Արա Թահմազեան.-Փոխ-ատենապետ
Հրաչր Անճախունի.-Գարտուղար
Ճորճ Պանկեան.-Գանձապահ
Եսթեր Իսահակ.-Խորհրդական
Գէորգ Պուրսակեան.- »
Վերծին Փեշտիմալեան.- »

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 24, 1985

ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄԸ 8ԻՆ

**«ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐԻ ԾՆՈՒՆԴՆ
ՈՒ ԵՐԿԾԻՒՂՈՒՄԸ»**

(Արևմտահայերեն — Արևելահայերեն)

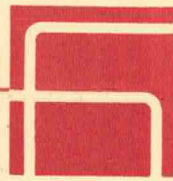
Γραμματῆου՝ ԱՐՄԷՆ ՏՕՆՈՅԵԱՆ

«ՀԱՅ ԿԵԴՐՈՆ»

410 W. Washington Blvd., Montebello

ՄՈՆԹԵՊԵԼԼՕ

ՄԶԱԿՈՅԹԻ ԱՄԻՍ

ԿԻՐԱԿԻ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 27, 1985

ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄԸ 716

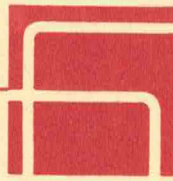
**« ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆԸ
ԴԱՐԵՐՈՒ ԸՆԴՄԷՋԷՆ »**

Դասախօսուի՜ ԱՆԳԻՆԷ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ
Երգ՝ ԱՐՓԻՆԷ ՓԵՀԼԻՎԱՆԵԱՆ

HARBESON HALL, PASADENA CITY COLLEGE
570 E. COLORADO BLVD., PASADENA

ՄԶԱԿՈՅԹԻ ԱՄԻՍ

ՇԱՐԱԹ, ԳԵԿՏԵՄԲԵՐ 14, 1985

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ԼՈՍ ԱՆՃԵԼՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՂ

Համերգ՝ ԳՈՒՍԱՆ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻ
Նուիրուած՝ ԲԱՐՍԵՂ ԿԱՆԱՉԵԱՆԻ 100-ԱՄԵԱԿԻՆ
Ղեկավարութեամբ՝ ԱՐԱ ՄԱՆԱՇԻ

«ՈՒԻԼՇԵՐ ԻՊԷԼ» ԹԱՏԵՐԱՍՐԱՀ
4401 EIGHTH STREET, LOS ANGELES

ԿԻՐԱԿԻ, ՆՈՅԵՄԲԵՐ 17, 1985

ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄԸ 7ԻՆ

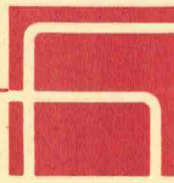

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ՄՈՆԹԵՊԵԼԼՈՅԻ ՄԱՍՆԱՃԻՂ

Մենահամերգ՝ ՀԵՂԻՆԷ ՀԱՐՊՈՅԵԱՆԻ

AMBASSADOR COLLEGE RECITAL HALL
448 W. GREEN STREET, PASADENA

ՄԶԱԿՈՅԻ ԱՄԻՍ

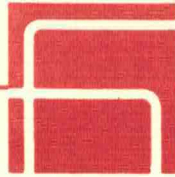
ԿԻՐԱԿԻ, ԱՊՐԻԼ 20, 1986

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ԹԷՔԷՆԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՐՈՒԺԱՆ ԳՈՃԵԱՆ
ԵՒ
ՍԱՆԹԱ ՊԱՐՊԱՐԱՅԻ
ՍԻՄՖՈՆԻՔ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ

DOROTHY CHANDLER PAVILLON
THE MUSIC CENTER
LOS ANGELES

ՄԶԱԿՈՅԹԻ ԱՄԻՍ

ՋԵՌՆԱՐԿՆԵՐՈՒ ՑԱՆԿ

Ծաբաթ, Հոկտեմբեր 5, 1985

ՀԵՂԻՆԱԿԱՑԻՆ ՀԱՄԵՐԳ — ԱՐՄԷՆ ՄԱՆԳԱԿՈՒՆԵԱՆ
Սան Ֆրանսիսքո

Կիրակի, Հոկտեմբեր 6, 1985

ՄՇԱԿՈՑԹԻ ՕՐՈՒԱՆ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ — ՕՇԱԿԱՆ 100
Կլեմտյլ - Հայ Սքոլ

Երկուշաբթի, Հոկտեմբեր 7 - 18, 1985

ՆԿԱՐՉԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ — Է. ՏԷՐ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ - ՊՈՒՏԱԳԵԱՆ
Սան Ֆրանսիսքո

ԵՐԵՋՇԱԲԹԻ, Հոկտեմբեր 8, 1985

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ — ԽԱԶԻԿ ԹԷՕԼԷՕԼԵԱՆ
Հայ Կեդրոն - Կլեմտյլ

Հինգշաբթի, Հոկտեմբեր 10, 1985

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ — ՎԱՀԷ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ
Տիգրանեան Սրահ - Հոփտ

Ուրբաթ, Հոկտեմբեր 11, 1985

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ — ԺՈՐԱ ՄԱԳԱՐԵԱՆ
Թումանեան Սրահ Մոնթեպելլո

Հինգշաբթի, Հոկտեմբեր 17, 1985

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ — ԼՈՒՍԻԿ ՄԵԼԻՔԵԱՆ
Արգարեան Սրահ - Կլեմտյլ

Ուրբաթ, Հոկտեմբեր 18, 1985

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ — ՏՕՔԹ. ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ ՍԱԼԻՊԵԱՆ
Կարապետեան Սրահ - Հոլիվուտ

Կիրակի, Հոկտեմբեր 20, 1985

ՄՇԱԿՈՑԹԻ ՕՐՈՒԱՆ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրեզնո

Հինգշաբթի, Հոկտեմբեր 24, 1985

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ — ԱՐՄԷՆ ՏՕՆՈՑԵԱՆ
Հայ Կեդրոն - Մոնթեպելլո

Կիրակի, Հոկտեմբեր 27, 1985

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՀԱՅ ԵՐԳԸ — ԱՆԳԻՆԷ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ, ԱՐՓԻՆԷ ՓԵՀԼԻՎԱՆԵԱՆ
Հարպիսըն Սրահ - Փասադինա

ՄՇԱԿՈՑԹԻ ԱՄԻՍ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ Հայ Մշակութային Ընկերակցություն
Armenian Cultural Association HAMAZKAYIN, Inc.

---

419 West Colorado, Glendale, California 91204